

میلیون ریال بودجه داشته که این میزان برای سال آینده به ۶۸۲ هزار و ۵۴۰ میلیون ریال رسیده است. همچنین امسال ۳۹ هزار و ۵۰۰ میلیون ریال بودجه برای انجام فعالیت‌های پژوهشی سازمان برنامه و بودجه اختصاص پیدا کرده که این رقم در لایحه بودجه ۹۸، به ۷۹ هزار و ۲۹۴ میلیون ریال رسیده است. البته موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی که در لایحه بودجه ذیل سازمان برنامه و بودجه کشور قرار دارد و مسعود نیلی نیز ریاست آن را برعهده دارد، توانسته در لایحه بودجه امسال ۴۱۰ هزار میلیون ریال اعتبار داشته باشد، درحالی که این رقم برای بودجه ۹۷، ۳۳۱،۰۹۷ هزار و ۵۵۰ میلیون ریال بوده است.

سهم معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری از بودجه ۹۸؛ یک قطره!

شاید دانشگاه‌های کشور نتوانسته باشند به‌رغم همه ریزنی‌هایی که پیش از تنظیم لایحه بودجه با معاون اول رئیس‌جمهور داشته‌اند، به بودجه متناسب خود دست یابند اما بودجه هیچ کدام از دانشگاه‌ها نسبت به امسال کاهش هم نداشته، درحالی که یکی از نهادهای مهم و تاثیرگذار در حوزه آموزش عالی یعنی معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور نه تنها افزایش بودجه‌ای را شاهد نبوده بلکه اعتبارات این معاونت که ذیل نهاد ریاست جمهوری فعالیت می‌کند، کاهش قابل‌تأملی داشته است؛ کاهشی که شاید بتوان آن را اقدامی چشمگیر نیز دانست و کاهش حدوداً ۱۰۰ میلیارد تومانی اعتبارات این معاونت موضوعی نیست که به راحتی بتوان چشم‌ها را بر آن بست. در ذیل بانمودارهای مختلف تفاوت بودجه‌ای دانشگاه‌ها، بودجه پژوهشی آنها و مراکز ذکرشده را نشان داده‌ایم. نمودارهایی که به‌وضوح تفاوت توزیع بودجه برای انجام فعالیت‌های پژوهشی بین دانشگاه‌ها و مراکزی چون پژوهش‌های مجلس و سازمان برنامه و بودجه را نشان می‌دهند.

و حمایت از پژوهش‌های کاربردی را در سه سرفصل درنظر گرفته‌شده انجام دهند. از سوی دیگر بودجه کلی دانشگاه‌ها نیز نسبت به سال گذشته جز بودجه دانشگاه تهران که افزایش نسبتاً چشمگیری داشته و ۱۰۰ میلیارد تومان به آن اضافه شده؛ درباره مابقی دانشگاه‌ها تغییر چندان زیادی نداشته است؛ به‌طور مثال دانشگاه شهید بهشتی برای سال ۹۷، سه میلیون و ۶۶۹ هزار میلیون ریال و برای سال آینده سه میلیون و ۹۲۴ هزار و ۸۳۷ میلیون ریال بودجه خواهد داشت. دانشگاه امیرکبیر نیز برای ۹۷، دو میلیون و ۷۶۰ هزار میلیون ریال و برای سال آینده دو میلیون و ۸۶۷ هزار و ۱۹۶ میلیون ریال بودجه خواهد داشت و بالطبع عدم افزایش چشمگیر بودجه درباره فعالیت‌های پژوهشی دانشگاه‌ها نیز صدق می‌کند، موضوعی که قطعاً با توجه به وضعیت اقتصادی کشور، نمی‌توان انتظار چندان از دانشگاه‌ها در حوزه‌های پژوهشی داشت.

بودجه پژوهشی دانشگاه‌ها هیچ برخی نهادهای خاص خیلی!

دانشگاه‌ها هرچند نتوانستند آن طور که باید از لایحه بودجه سال آتی کشور سهمی داشته باشند اما در طرف دیگر ماجرا بودجه پژوهشی برخی دستگاه‌ها و نهادهای که از قضا جزء ارکان تنظیم‌کننده بودجه سالیانه کشور نیز هستند، افزایش قابل‌توجهی داشته و بعضاً چندبرابر شده‌اند. نهادهایی که نه تنها تعداد پژوهش‌های سالیانه آنها چندان زیاد نیست بلکه الزامی برای ورود به حوزه پژوهش‌های کاربردی نیز ندارند. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به ریاست کاظم جلالی و بخش برنامه پژوهشی سازمان برنامه و بودجه کشور به ریاست محمدباقر نوبخت که شامل برنامه پژوهش‌های کاربردی، عالی آموزش و پژوهش‌های اجتماعی و اقتصادی است بودجه‌های قابل‌توجهی را در لایحه بودجه سال آینده دارند. به‌طوری که مرکز پژوهش‌های مجلس برای امسال ۴۵۹ هزار و ۸۲۶

آن در دانشگاه‌ها جز دانشگاه صنعتی شریف _ که سهم بودجه پژوهشی آن بیش از ۳۰ درصد است _ مابقی کمتر از ۲۰ درصد از بودجه کل‌شان به بحث پژوهش اختصاص داده شده است. بودجه پژوهشی که خود ذیل سه سرفصل برنامه پژوهش‌های پایه‌ای دانشگاهی، برنامه پژوهش‌های توسعه‌ای دانشگاهی و برنامه پژوهش‌های کاربردی تعریف می‌شود. با این حال برای تعدادی از دانشگاه‌ها بودجه‌ای در حوزه پژوهش‌های کاربردی نیز اختصاص پیدا نکرده است. درحقیقت نگاه آماری به بودجه دانشگاه‌ها نشان می‌دهد بودجه پژوهشی دانشگاه تربیت مدرس ۱۹ درصد، علم و صنعت ۱۸ درصد، علامه طباطبایی ۱۱ درصد، شهید چمران اهواز ۱۴ درصد، بوعلی سینا ۶ درصد، امیرکبیر ۱۷ درصد، تهران ۹ درصد، صنعتی شریف ۲۲ درصد و شهید بهشتی ۱۵ درصد از کل بودجه است که دانشگاه‌ها با این بودجه باید کارهای مختلفی اعم از اعطای پروانه به اعضای هیات علمی (گرنس)، حمایت از پژوهش‌های پایه‌ای، اعزام به فرصت‌های مطالعاتی (داخلی و خارجی)، حمایت از پایان‌نامه‌ها، ارائه خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات، تأمین کتاب و نشریات علمی و پایگاه‌های اطلاعاتی، برگزاری همایش‌های علمی و پژوهشی حمایت از پژوهش‌های توسعه‌ای، عقد قراردادهای پژوهشی توسعه‌ای با دستگاه‌های اجرایی و بخش خصوصی

بودجه ۹۸ صدای پژوهش را هم درآورد

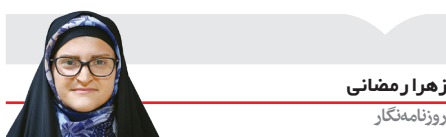
بودجه پژوهش‌های دولتی ۵ برابر دانشگاه‌ها افزایش یافت

افزایش بودجه پژوهشی سازمان برنامه و بودجه ۱۰۰ درصد بوده است، دانشگاه تهران یک درصد، شریف ۱۹ درصد و علامه ۱۷ درصد

هیات علمی و مباحث مربوط به خوابگاه و تغذیه دانشجویان می‌شود و بخش کمی از آن به مسائل کاربردی مانند پژوهش اختصاص می‌یابد.

حال بودجه‌ای دانشگاه‌ها در سال آینده خوب نیست!

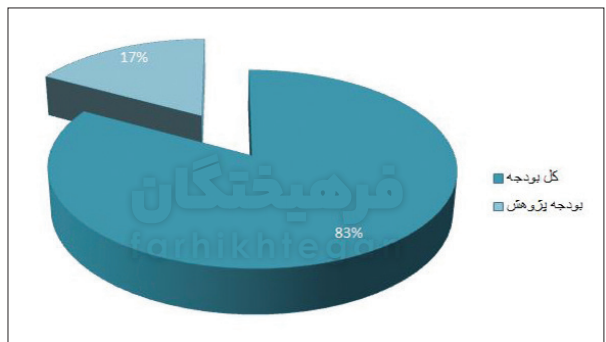
به‌رغم اینکه بودجه دانشگاه‌ها در سال ۹۷، بودجه نسبتاً متناسبی بود و تنها بعد از نوسانات بازار ارز، صدای روسای دانشگاه‌ها درخصوص مسائل بودجه‌ای بلند شد؛ اما بررسی لایحه بودجه ۹۸ نشان می‌دهد وضعیت بودجه‌ای دانشگاه‌ها با درنظر گرفتن تورم نه تنها شرایط خوبی ندارد بلکه شاید کفاف برخی نیازهای دانشگاه‌ها را نیز ندهد. البته لایحه بودجه در کنار بودجه مصوب دانشگاه‌ها، بخشی را نیز به‌عنوان تملک دارایی‌های سرمایه‌ای درنظر گرفته است که دولت در آن تأکید کرده در صورت تحقق این دارایی‌ها، می‌تواند بودجه بیشتری را در اختیار دانشگاه‌ها بگذارد. اما آنچه به‌عنوان بودجه برآوردی سال ۹۸ در لایحه بودجه آمده، نشان می‌دهد وضعیت بودجه‌ای دانشگاه‌ها چندان مناسب نیست. برای بررسی دقیق‌تر بودجه دانشگاه‌ها سراغ ۱۰ دانشگاهی رفتیم که روسای آنها طی چند ماه اخیر بیشترین دغدغه را در بحث بودجه‌ای داشته‌اند؛ دانشگاه‌های تهران، شهید بهشتی، صنعتی شریف، امیرکبیر، تربیت مدرس، علم و صنعت، علامه طباطبایی، الزهر، شهید چمران اهواز و بوعلی سینا دانشگاه‌هایی هستند که در این گزارش مورد بررسی قرار گرفته‌اند. دانشگاه‌هایی که از چندین ماه پیش روسای آنها جلسات متعددی را با معاون اول رئیس‌جمهور برگزار کرده‌اند؛ جلساتی که این امید را به آنها می‌داد که گویی قرار است اتفاقات خوبی در حل مشکلات مالی آنها رخ دهد. در بررسی‌های صورت گرفته درباره بودجه کل و بودجه پژوهشی این دانشگاه‌ها به نکات جالبی رسیدیم. هرچند اگر بحث تورم را در بودجه امسال دانشگاه‌ها لحاظ کنیم، باید بگوییم رشد بودجه دانشگاه‌ها چندان هم قابل‌توجه نیست؛ اما نکته جالب توجه دیگر در لایحه بودجه امسال مبلغ درنظر گرفته‌شده برای امر پژوهشی دانشگاه‌هاست؛ بودجه‌ای که به‌رغم افزایش نسبی

زهرارمضانی

روزنامه‌نگار

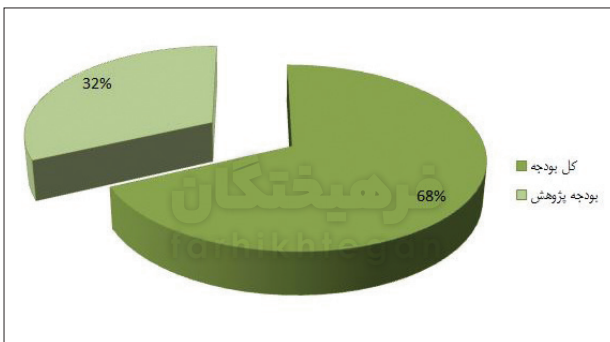
سه‌شنبه هفته گذشته بود که رئیس‌جمهور روحانی، در صحن مجلس شورای اسلامی حاضر شد و بودجه سال ۹۸ را با جمع منابع ۱۷۰۳ هزار میلیارد تومانی و بودجه عمومی ۴۷۸ هزار میلیارد تومانی تقدیم مجلس کرد. بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور از حیث منابع، بالغ بر ۱۷ میلیون و ۳۲ هزار و ۳۳۲ میلیارد و ۲۷۰ میلیون ریال و از حیث مصارف، بالغ بر ۱۷ میلیون و ۳۲ هزار و ۳۳۲ میلیارد و ۲۷۰ میلیون ریال است. همچنین منابع عمومی بیش از ۴ میلیون و ۷۷ هزار و ۱۳۷ میلیارد و یک میلیون ریال و درآمد اختصاصی وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی بیش از ۷۰۹ هزار و ۱۲۶ میلیارد و ۸۲۷ میلیون ریال است. در این میان بودجه دانشگاه‌ها به‌عنوان یکی از موضوعات اصلی موردتوجه بوده است که با توجه به وابستگی دانشگاه‌های دولتی به بودجه سالانه، هر نوع تغییری با واکنش له یا علیه از سوی مسئولان دانشگاه‌ها همراه می‌شود. این مساله آنجایی مهم است که در نشست اخیر روسای دانشگاه‌ها، دغدغه اصلی هزینه‌های دانشگاه‌داری مطرح شد. رئیس دانشگاه تهران در شهرپور سال جاری در جمع روسای دانشگاه‌ها به این موضوع اشاره می‌کند و می‌گوید: «متأسفانه امروزه شرایط به‌گونه‌ای است که بزرگ‌ترین دغدغه رئیس دانشگاه به موضوعاتی نظیر خوابگاه، تغذیه، افزایش نرخ ارز در بازار و سایر هزینه‌های جاری تبدیل شده است. درحالی که در سایر دانشگاه‌های دنیا این موضوعات، جزء مسائل بسیار پیش‌پاافتاده‌ای به حساب می‌آید.» این حرف نشان می‌دهد که دانشگاه‌های دولتی بیش از آنچه به‌نظر می‌رسد به بودجه دولت امیدوار هستند؛ بودجه‌ای که در سال ۹۷، ۱۶ درصدی هم افزایش داشته است اما گویی شرایط خاص وضعیت اقتصادی کشور به دانشگاه‌ها نیز سرایت کرده و دیگر خبری از بودجه‌های کلان نیست. البته نباید این موضوع را فراموش کرد که بخش عمده‌ای از بودجه دانشگاه‌ها صرف حقوق و دستمزد اعضای

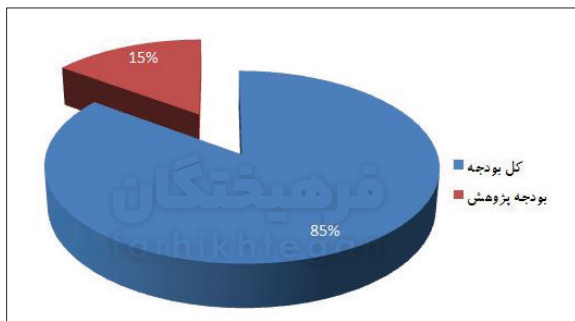
سهم بودجه پژوهشی از کل بودجه دانشگاه امیرکبیر

سهم بودجه پژوهشی از کل بودجه دانشگاه تهران

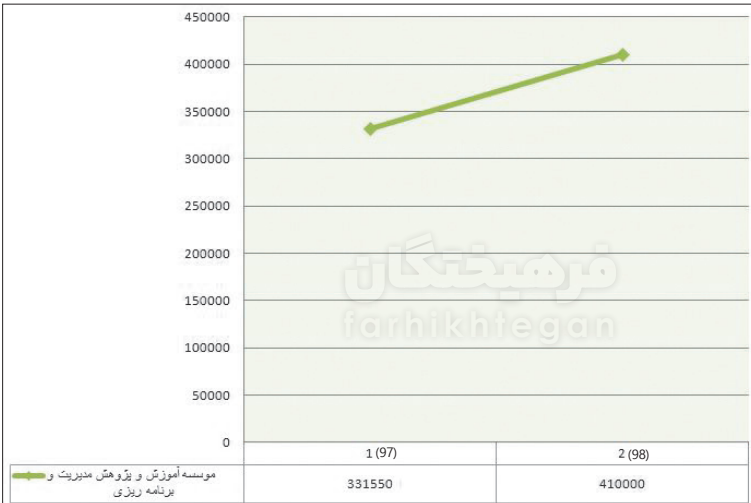
سهم بودجه پژوهشی از کل بودجه دانشگاه صنعتی شریف

سهم بودجه پژوهشی از کل بودجه دانشگاه شهید بهشتی

رشد بودجه پژوهشی سازمان برنامه و بودجه

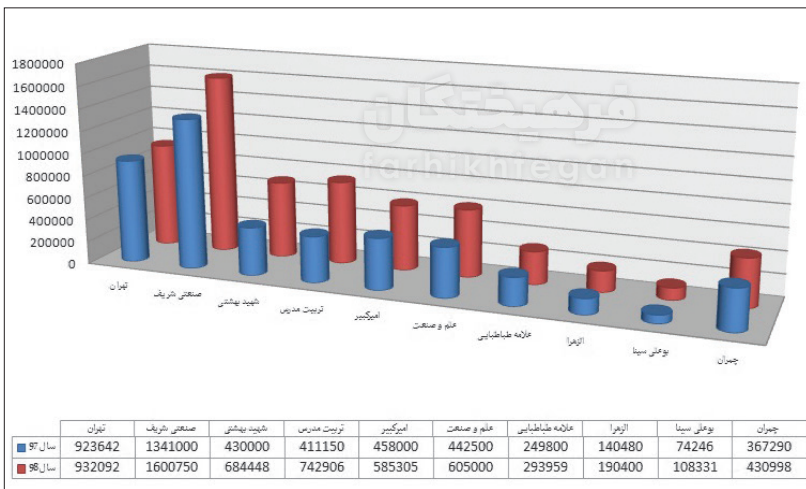
رشد بودجه موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی

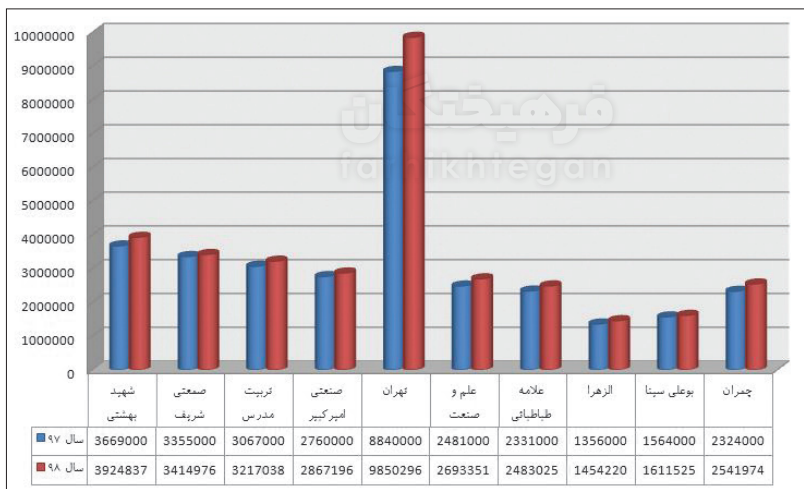
رشد بودجه مرکز پژوهش‌های مجلس

کاهش چشمگیر بودجه معاونت علمی و فناوری

مقایسه بودجه پژوهشی دانشگاه‌ها طی سال‌های ۹۷ و ۹۸ (اعداد به میلیون ریال)

مقایسه بودجه دانشگاه‌ها طی سال‌های ۹۷ و ۹۸ (اعداد به میلیون ریال)